

BS/83/2011

PORTRET DONALDA TUSKA

PO PONAD TRZECH LATACH

SPRAWOWANIA URZĘDU PREMIERA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Jesienią obecna kadencja Sejmu dobiegnie końca. Pracę zakończy także obecny rząd oraz premier Donald Tusk. W czerwcu¹, jeszcze przed kampanią wyborczą, która może mieć wpływ na wizerunek premiera, zapytaliśmy Polaków, jak oceniają jego osobę po ponad trzech latach kierowania rządem. Wizerunek Donalda Tuska badaliśmy po raz drugi w tej kadencji, pierwszy pomiar miał miejsce w maju 2008 roku po sześciu miesiącach pełnienia przez niego urzędu premiera. Umożliwia to porównania i określenie, jakie zmiany zaszły w tym czasie w jego wizerunku.

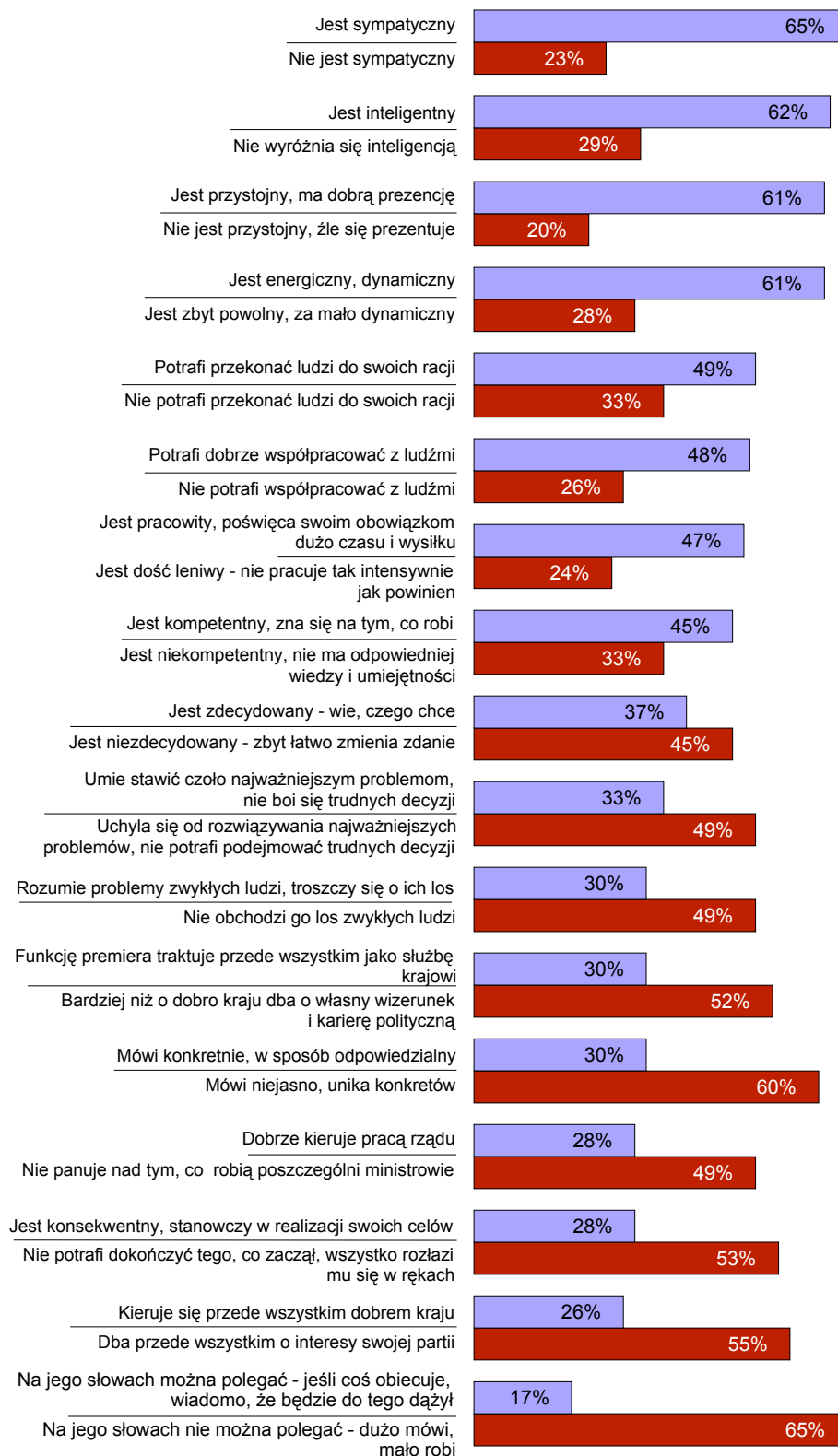
Społeczny portret premiera Donalda Tuska skonstruowany został na podstawie zestawu 17 par przeciwstawnych stwierdzeń, opisujących jego cechy fizyczne, walory intelektualne, cechy temperamentalne, umiejętności komunikacyjne i perswazyjne oraz zdolności przywódcze. Zadaniem respondentów było wskazanie tych cech, które według nich najlepiej charakteryzują Donalda Tuska. Respondenci dysponowali ponadto możliwością zakwestionowania adekwatności cech opisanych w każdej z par stwierdzeń do charakterystyki premiera. Odsetek tego rodzaju wskazań wahał się od 5% do 16%.

Ze wskazań ankietowanych wynika, że Donald Tusk jest politykiem postrzeganym niejednoznacznie. W wyłaniającym się z uzyskanych deklaracji wizerunku premiera można, upraszczając, dostrzec pewne rozdwojenie: z jednej strony portret człowieka wyraźnie zdolnego zjednywać sobie sympatię ludzi i obdarzonego wieloma atrakcyjnymi społecznie cechami, z drugiej – polityka i szefa rządu niespełniającego oczekiwań, jakie z nim wiązano.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (253) przeprowadzono w dniach 2 – 8 czerwca 2011 roku na liczącej 1164 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYŚ. 1. Z KAŻDEJ PARY STWIERDZEŃ PROSZĘ WSKAZAĆ TO, KTÓRE, PANA(I) ZDANIEM, NAJLEPIEJ CHARAKTERYZUJE DONALDA TUSKA

Odpowiedzi uszeregowano według malejącego odsetka wskazań pozytywnych. W zestawieniu pominięto odpowiedzi: „ani taki, ani taki” oraz „trudno powiedzieć”

Niewątpliwie dużym atutem premiera Donalda Tuska są jego cechy osobowościowe. Znacznie mniej korzystnie w ocenie badanych wypadają natomiast te elementy jego wizerunku, które odnoszą się bezpośrednio do działalności politycznej, a zwłaszcza sposobu pełnienia przez niego urzędu.

Zdecydowana większość badanych postrzega obecnego premiera jako człowieka sympatycznego (65%), inteligentnego (62%), a przy tym obdarzonego dobrą prezencją (61%). W opinii trzech piątych respondentów (61%) premier jest osobą energiczną i dynamiczną. Prawie co drugi ankietowany docenia jego umiejętności perswazyjne – zdolność przekonywania innych do swoich racji (49%), umiejętność współpracy z ludźmi (48%) oraz pracowitość (47%). Słabiej, niemniej jednak również raczej pozytywnie wypada ocena jego kompetencji jako szefa rządu. W przekonaniu ponad dwóch piątych badanych Donald Tusk ma odpowiednie kwalifikacje i umiejętności do sprawowania funkcji premiera (45%), ale jedna trzecia jest przeciwnego zdania (33%).

W pozostałych aspektach charakterystyki premiera przeważają już negatywne elementy. Więcej osób przypisuje mu brak zdecydowania, wyrazistych poglądów i nadmierną skłonność do zmiany stanowiska (45%), niż postrzega go jako człowieka o jasno sprecyzowanych planach i opiniach, który „wie, czego chce” (37%). Krytycyzm jeszcze wyraźniej przeważa w ocenach wrażliwości społecznej premiera, jego zdolności do podejmowania trudnych decyzji, umiejętności koordynowania i nadzorowania prac rządu, a także determinacji w dążeniu do celu. Prawie połowa badanych zarzuca premierowi, że nie rozumie problemów zwykłych ludzi i nie obchodzi go los przeciętnych obywateli (49%). Tyle samo osób jest zdania, że Donald Tusk uchyla się od rozwiązywania najważniejszych problemów kraju i nie potrafi podejmować trudnych decyzji. Przeciwną opinię w tych kwestiach ma co trzeci respondent. Równie często premier jest krytykowany za sposób kierowania pracami rządu – połowa ankietowanych (49%) zarzuca mu, że nie panuje nad tym, co robią podlegli mu ministrowie. Przeciwnego zdania jest nieco ponad jedna czwarta badanych (28%). W opinii ponad połowy respondentów (53%) premierowi brak także stanowczości i konsekwencji w dążeniu do celu, niemal o połowę mniejsza grupa (28%) uważa, że cechuje go stanowczość i konsekwencja w działaniu.

Niekorzystnie wypada również ocena motywacji, a także priorytetów, jakimi na stanowisku premiera kieruje się w swych działaniach Donald Tusk. Wśród badanych wyraźnie przeważa pogląd, że w swej działalności politycznej przedkłada on własną karierę polityczną i interesy partyjne nad interes ogólnospołeczny i służbę krajowi. Dbałość głównie

o swój wizerunek, karierę polityczną przypisuje mu 52% ankietowanych, a niespełna jedna trzecia (30%) dostrzega w działaniach premiera przede wszystkim intencję służenia krajowi. Dwukrotnie więcej osób uważa, że Donald Tusk dba głównie o interesy swojej partii (55%), niż sądzi, że powoduje nim przede wszystkim troska o dobro kraju i interes ogólnospołeczny (26%).

Najgorzej w opinii ankietowanych wypada ocena jakości, zawartości treściowej, a zwłaszcza wiarygodności wypowiedzi premiera. Większość (60%) uważa jego wystąpienia za jałowe – niejasne i pozbawione konkretów, a niespełna co trzeci respondent jest zdania, że premier mówi konkretnie i w sposób odpowiedzialny (30%). Jednak głównym, najbardziej widocznym mankamentem społecznego wizerunku premiera Donalda Tuska jest mała wiarygodność jego wypowiedzi i przypisywana mu niesłowność. Dwie trzecie ankietowanych uważa, że na słowach Donalda Tuska nie można polegać, że premier zbyt łatwo składa obietnice oraz że za dużo mówi, a za mało robi (65%), a tylko niespełna co piąty (17%) skłonny jest ufać jego zapewnieniom, ponieważ „jeśli coś obiecuje, to na pewno będzie do tego dążył”.

Sprawowanie funkcji premiera niewątpliwie jest dla polityka jednym z większych wyzwań. Na ogół też – wraz z upływem kadencji – okazuje się ono kosztowne wizerunkowo i wiąże się ze znacznym spadkiem popularności. Donald Tusk nie jest wyjątkiem od tej reguły. Mimo że wciąż zalicza się do najlepiej odbieranych, cieszących się największym zaufaniem przedstawicieli sceny politycznej, jego społeczny wizerunek jest obecnie znacznie mniej korzystny niż w początkowym okresie sprawowania urzędu.

Trzy lata temu niemal we wszystkich wymiarach charakterystyki premiera, także w najbardziej newralgicznych jej aspektach, jakimi są najczęściej i niejako *a priori* przypisywane rządzącym: upartyjnienie działalności i przedkładanie własnych korzyści politycznych oraz interesów partyjnych nad interes państwa, przeważały opinie pozytywne. Jedynie w kwestii zaufania do deklaracji i obietnic premiera badani byli wówczas raczej krytyczni.

Pogorszenie się opinii o premierze obserwujemy we wszystkich wymiarach charakterystyki. Obecnie w dużo gorszym świetle jawią się badanym przede wszystkim motywy przypisywane politycznej działalności premiera. O połowę mniej osób niż w 2008 roku uważa, że w swych działaniach Donald Tusk kieruje się przede wszystkim interesem państwa (spadek z 52% do 26%), a znacznie więcej sądzi, że jego działania i decyzje są podyktowane wyłącznie interesami politycznymi rządzącej partii (wzrost z 32% do 55%). Odwróciły się

także proporcje ocen, jeśli chodzi o przypisywany premierowi stosunek do sprawowanej funkcji. Obecnie ponad połowa badanych uważa, że Donald Tusk piastując urząd premiera ma na względzie przede wszystkim własny wizerunek i karierę polityczną (wzrost wskazań z 33% do 52%), a tylko niespełna jedna trzecia jest zdania, że powierzoną funkcję traktuje przede wszystkim jako służbę krajowi (spadek z 52% do 30%).

Tabela 1

Z każdej pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Donalda Tuska	Wskazania respondentów według terminów badań	
	V 2008	VI 2011
	w procentach	
Jest sympatyczny	78	65
Nie jest sympatyczny	14	23
Jest inteligentny	73	62
Nie wyróżnia się inteligencją	19	29
Jest przystojny, ma dobrą prezencję	75	61
Nie jest przystojny, źle się prezentuje	14	20
Jest energiczny, dynamiczny	65	61
Jest zbyt powolny, za mało dynamiczny	21	28
Potrafi przekonać ludzi do swoich racji	64	49
Nie potrafi przekonać ludzi do swoich racji	19	33
Potrafi dobrze współpracować z ludźmi	65	48
Nie potrafi współpracować z ludźmi	16	26
Jest pracowity, poświęca swoim obowiązkom dużo czasu i wysiłku	69	47
Jest dość leniwy – nie pracuje tak intensywnie jak powinien	11	24
Jest kompetentny, zna się na tym, co robi	60	45
Jest niekompetentny, nie ma odpowiedniej wiedzy i umiejętności	21	33
Jest zdecydowany – wie, czego chce	57	37
Jest niezdecydowany – zbyt łatwo zmienia zdanie	28	45
Umie stawić czoło najważniejszemu problemom, nie boi się trudnych decyzji	50	33
Uchyła się od rozwiązywania najważniejszych problemów, nie potrafi podejmować trudnych decyzji	33	49
Rozumie problemy zwykłych ludzi, troszczy się o ich los	51	30
Nie obchodzi go los zwykłych ludzi	32	49
Funkcję premiera traktuje przede wszystkim jako służbę krajowi	52	30
Bardziej niż o dobro kraju dba o własny wizerunek i karierę polityczną	33	52
Mówi konkretnie, w sposób odpowiedzialny	49	30
Mówi niejasno, unika konkretów	38	60
Dobrze kieruje pracą rządu	51	28
Nie panuje nad tym, co robią poszczególni ministrowie	31	49
Jest konsekwentny, stanowczy w realizacji swoich celów	48	28
Nie potrafi dokończyć tego, co zaczął, wszystko rozłazi mu się w rękach	32	53
Kieruje się przede wszystkim dobrem kraju	52	26
Dbą przede wszystkim o interesy swojej partii	32	55
Na jego słowach można polegać – jeśli coś obiecuje, wiadomo, że będzie do tego dążył	35	17
Na jego słowach nie można polegać – dużo mówi, mało robi	42	65

W zestawieniu pominięto odpowiedzi: „ani taki, ani taki” oraz „trudno powiedzieć”

Bardzo wyraźnie wzrósł także krytycyzm badanych, jeśli chodzi o ocenę wiarygodności i zawartości merytorycznej wypowiedzi premiera. Znacznie więcej osób niż trzy lata temu uważa, że jego wypowiedzi są niejasne i pozbawione konkretów (wzrost wskazań o 22 punkty procentowe). Równie znacząco wzrósł (o 23 punkty) odsetek badanych, którzy nie mają zaufania do słów Donalda Tuska, przypisując mu nadmierną łatwość składania obietnic, których nie jest w stanie spełnić. W obu tych aspektach wzrostowi krytycznych opinii towarzyszy porównywalnie duży spadek wskazań pozytywnych (odpowiednio: o 19 i 18 punktów)

Podobny co do skali wzrost krytycyzmu i spadek pozytywnych opinii obserwujemy w ocenie stanowczości i konsekwencji w działaniach premiera (wzrost wskazań negatywnych o 21 punktów i spadek pozytywnych o 20 punktów). Donald Tusk nie mniej znacząco stracił w ocenie badanych jako sprawny szef rządu – odsetek osób pozytywnie oceniających sposób kierowania przez niego pracami Rady Ministrów zmalał o 23 punkty, natomiast wzrósł (o 18 punktów) odsetek tych, które mają krytyczną opinię w tej kwestii i zarzucają mu, że nie panuje nad tym, co robią poszczególni ministrowie. Podobnie – dużo częściej niż na początku urzędowania premier jawi się ankietowanym jako człowiek niezdecydowany, zbyt łatwo zmieniający zdanie i niestały w dążeniach (spadek ocen pozytywnych o 20 punktów i wzrost negatywnych o 17 punktów). W równie dużym stopniu premier stracił w opinii ankietowanych jako polityk troszczący się o sprawy zwykłych obywateli (spadek wskazań pozytywnych z 51% do 30% i wzrost krytycznych z 32% do 49%).

W mniejszym stopniu pogorszyły się oceny determinacji Donalda Tuska w podejmowaniu trudnych decyzji, opinie o jego pracowitości, zdolnościach perswazyjnych i umiejętności współpracy z innymi, a także oceny umiejętności i kwalifikacji do sprawowania urzędu premiera. Niemniej jednak i w tych aspektach niekorzystne zmiany w wizerunku są duże. Odsetek badanych uważających Donalda Tuska za człowieka pracowitego, poświęcającego swoim obowiązkom odpowiednio dużo czasu i energii zmalał o 22 punkty, natomiast wzrósł (o 13 punktów) odsetek tych, którzy mają krytyczne zdanie na temat jego zaangażowania w pracę. Mniej badanych niż trzy lata temu jest przekonanych, że premier umie stawić czoło najważniejszym problemom kraju i potrafi podejmować trudne decyzje (spadek wskazań o 17 punktów). Jednocześnie prawie w takim samym stopniu (o 16 punktów) wzrósł odsetek badanych mających odmienną opinię w tej kwestii. Zdolności perswazyjne znacznie częściej przypisywano premierowi trzy lata temu niż dziś (spadek opinii pozytywnych o 15 punktów i wzrost negatywnych o 14 punktów). Znacznie częściej

również akcentowano wówczas jego umiejętność współpracy z ludźmi (spadek opinii pozytywnych o 17 punktów i wzrost negatywnych o 10 punktów), a także kompetencje jako szefa rządu (spadek wskazań pozytywnych o 15 punktów i wzrost negatywnych o 12 punktów).

W ciągu ponad trzech lat sprawowania urzędu zmalał w opinii Polaków także urok osobisty premiera Donalda Tuska. Obecnie rządziej budzi sympatię badanych (spadek ocen pozytywnych o 13 punktów i wzrost negatywnych o 9 punktów), mniej osób postrzega go jako człowieka inteligentnego i obdarzonego dobrą prezencją (spadek wskazań odpowiednio: o 11 i 14 punktów), a więcej twierdzi, że premier nie wyróżnia się inteligencją, nie jest przystojny i źle się prezentuje (wzrost wskazań odpowiednio: o 10 i 6 punktów). Co ciekawe, z bardzo wielu zalet premiera, jakie dostrzegano u niego przed trzema laty, krytycznemu osądowi badanych w największym stopniu oparła się opinia o Donaldzie Tusku jako człowieku energicznym i dynamicznym w działaniu. Jedynie w tym aspekcie wizerunku obecnego premiera można mówić, że zmiana w stosunku do wcześniejszych wyobrażeń i ocen jest relatywnie niewielka (spadek wskazań pozytywnych o 4 punkty i wzrost krytycznych o 7 punktów).

SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNE ZRÓŻNICOWANIA W POSTRZEGANIU PREMIERA DONALDA TUSKA

Oceny poszczególnych cech wizerunku premiera Donalda Tuska posłużyły nam do skonstruowania ogólnej skali akceptacji i dezaprobaty jego osoby². Rozkład wyników na tej skali oraz zbliżona do „0” wartość średniej ocen (+0,05) wskazują, że społeczny portret premiera nie jest już jednoznacznie pozytywny, choć z drugiej strony „cienie” nie zdominowały jeszcze jego wizerunku. Ogólnie rzecz biorąc, zbliżony odsetek badanych odbiera Donalda Tuska raczej pozytywnie – w ich opinii premier ma więcej zalet niż wad (46%), co postrzega go raczej krytycznie, częściej akcentując jego złe strony niż dobre (51%). Prawie tak samo liczni są przy tym respondenci, którzy z dużą aprobatą odnoszą się do jego osoby – w ich opisie zdecydowanie dominują pozytywne elementy charakterystyki premiera

---

² Skala została utworzona przez zsumowanie wskazań na poszczególne cechy opisu. Wskazanie negatywnej cechy wartościowane było jako -1, brak opinii jako 0, wybór pozytywnej cechy jako +1. Wartości skali zawierają się w przedziale od -17 (minimalna wartość oznaczająca, że respondent dokonał wyboru samych negatywnych cech obrazu) do +17 (maksymalna wartość oznaczająca wybór samych pozytywnych cech).

(22%), jak i ci, którzy mają do niego wyraźnie krytyczny stosunek – znacznie częściej przypisują mu cechy negatywne niż pozytywne (19%).

Tabela 2

Oceny na skali aprobaty–dezaprobaty (od +17 do -17)	Odsetki ankietowanych
Duża aprobata (+17 do +10)	22
Umiarkowana aprobata (+9 do +1)	24
Ocena neutralna (0)	3
Umiarkowana dezaprobata (-1 do -9)	32
Duża dezaprobata (-10 do -17)	19
Średnia	0,05
Odchylenie standardowe	9,65

W porównaniu z pomiarem sprzed trzech lat krytycyzm badanych wobec osoby szefa rządu wyraźnie się nasilił. W maju 2008 roku, a więc po sześciu miesiącach sprawowania urzędu, ankietowani mieli zdecydowanie bardziej pozytywny obraz premiera niż obecnie. Aż 70% respondentów widziało głównie jego zalety, przy czym najliczniejszą grupę (43% ogółu) stanowili badani odnoszący się do jego osoby z dużą aprobatą. W ciągu ostatnich trzech lat liczba jego najbardziej zagorzałych sympatyków, odnoszących się do jego osoby z dużą aprobatą, zmalała prawie o połowę (z 43% do 22%). Jednocześnie dwukrotnie przybyło badanych mających doń krytyczne nastawienie.

Tabela 3

Oceny na skali aprobaty–dezaprobaty (od +17 do -17)	Odsetki ankietowanych według terminów badań	
	V 2008	VI 2011
Duża aprobata (+17 do +10)	43	22
Umiarkowana aprobata (+9 do +1)	27	24
Ocena neutralna (0)	4	3
Umiarkowana dezaprobata (-1 do -9)	18	32
Duża dezaprobata (-10 do -17)	9	19
Średnia	5,59	0,05
Odchylenie standardowe	9,69	9,65

Donald Tusk jest nieco lepiej odbierany przez kobiety niż mężczyzn. Z wyraźnie większą aprobatą odnoszą się do premiera osoby mające od 25 do 34 lat oraz w średnim wieku (od 35 do 44 roku życia) niż respondenci starsi i najmłodsi. Znacznie bardziej przychylni w ocenach są mieszkańcy dużych miast (liczących od 101 tys. do 500 tys. ludności) i największych aglomeracji (501 tys. i więcej) niż ci, którzy mieszkają w mniejszych miejscowościach. Pozytywnym opiniom o premierze bardzo wyraźnie sprzyja także wyższy poziom wykształcenia.

Stosunek do Donalda Tuska silnie różnicuje poziom dochodów i ocena własnej sytuacji materialnej – im lepiej sytuowani są badani, z tym większą aprobatą odnoszą się do jego osoby. W grupach społeczno-zawodowych najbardziej korzystny wizerunek premiera mają kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem, pracownicy usług, a także gospodynie domowe. Lepsze niż przeciętnie notowania ma on również wśród techników i średniego personelu oraz uczniów i studentów.

Z kolei najbardziej krytyczni w ocenie premiera są respondenci w wieku 55–64 lata, mieszkańcy wsi, badani z wykształceniem podstawowym, o dochodach *per capita* do 500 zł oraz źle oceniający własną sytuację materialną, a spośród grup społeczno-zawodowych – rolnicy i bezrobotni.

ZRÓŻNICOWANIA POLITYCZNE W POSTRZEGANIU PREMIERA DONALDA TUSKA

Sposób postrzegania osoby premiera jest, co zrozumiałe, nieodłączny od stosunku do rządu, którego pracą kieruje. W mniejszym lub większym stopniu premier jest zwykle utożsamiany z całą polityką rządu. Stąd też z jednej strony poparcie dla rządu, a z drugiej niezadowolenie i krytycyzm wobec niego znajdują odzwierciedlenie w korzystnym lub niekorzystnym wizerunku prezesa Rady Ministrów. Prawidłowości te znajdują potwierdzenie także w stosunku do premiera Donalda Tuska. O ile ogromna większość zwolenników rządu (84%) aprobuje osobę premiera, a w przypadku ponad połowy (55%) jest to silna aproba (oceny od +10 do +17), o tyle wśród przeciwników obecnego gabinetu odsetek badanych mających pozytywne nastawienie do premiera wynosi zaledwie 12%, w tym jedynie nieliczni (1%) mają do niego stosunek wyraźnie pozytywny (oceny od +10 do +17). Natomiast ogromna większość zadeklarowanych przeciwników rządu (86%) w mniejszym lub większym stopniu wyraża dezaprobatę osoby premiera.

Tabela 4

Oceny na skali aprobaty–dezaprobaty (od +17 do –17)	Stosunek do rządu		
	zwolennicy	obojętni	przeciwnicy
	w procentach		
Duża aproba (+17 do +10)	55	12	1
Umiarkowana aproba (+9 do +1)	29	32	11
Ocena neutralna (0)	1	5	2
Umiarkowana dezaproba (–1 do –9)	13	35	49
Duża dezaproba (–10 do –17)	3	16	37
Średnia	8,39	–0,88	–7,18
Odchylenie standardowe	7,44	8,16	6,20

Nastawienia do premiera Donalda Tuska praktycznie nie różnicują poglądy polityczne określone w tradycyjnych kategoriach lewicowości i prawicowości. Czynnikiem silnie warunkującym stosunek do jego osoby jest natomiast ściśle związana z deklaracjami światopoglądowymi religijność badanych. O ile wśród osób głęboko religijnych i często praktykujących (kilka razy w tygodniu) w ocenie premiera dominuje krytycyzm (średnia ocen na skali aprobaty–dezaprobaty wynosi $-2,86$), o tyle osoby w ogóle niepraktykujące lub uczestniczące w praktykach religijnych jedynie sporadycznie (kilka razy w roku) mają raczej pozytywną opinię o premierze (średnie ocen na skali aprobaty–dezaprobaty wynoszą w tych grupach odpowiednio: $+1,53$ i $+1,51$).

Sposób postrzegania premiera bardzo silnie warunkują sympatie partyjne badanych. Najlepsze oceny, co poniekąd zrozumiałe, zbiera Donald Tusk w elektoracie rodzimej partii. Aż 90% zdeklarowanych zwolenników PO z aprobatą odnosi się do jego osoby, a tylko co dziesiąty ocenia go krytycznie. W elektoratach pozostałych ugrupowań stosunek do premiera jest znacznie mniej przychylny, o ile nie zdecydowanie negatywny. Pozytywne nastawienie nieznacznie przeważa jeszcze wśród zdeklarowanych zwolenników koalicyjnego PSL (średnia ocen na skali aprobaty–dezaprobaty wynosi $+0,93$). Raczej już krytycznie niż przychylnie odnosi się do premiera elektorat SLD (średnia ocen $-1,24$). Zdecydowanie negatywne nastawienie prezentuje natomiast elektorat PiS. Z dezaprobatą do osoby premiera odnosi się aż 87% zwolenników głównej partii opozycyjnej, przy czym prawie połowa (48%) ma zdecydowanie negatywną opinię na jego temat. Tylko nieliczni spośród potencjalnych wyborców PiS częściej dostrzegają zalety premiera niż wady.

Tabela 5

Oceny na skali aprobaty–dezaprobaty (od +17 do -17)	Potencjalne elektoraty partii politycznych			
	PO	SLD	PSL	PiS
	w procentach			
Duża aprobata (+17 do +10)	65	10	12	1
Umiarkowana aprobata (+9 do +1)	25	30	39	11
Ocena neutralna (0)	0	2	0	1
Umiarkowana dezaprobata (-1 do -9)	9	43	39	39
Duża dezaprobata (-10 do -17)	1	15	10	48
Średnia	10,05	-1,24	0,93	-7,97
Odchylenie standardowe	6,99	7,77	7,26	6,51

Spółeczny portret premiera Donalda Tuska ma obecnie nieco dwoisty charakter. Z jednej strony Donald Tusk wzbudza sympatię. Nawet jego przeciwnicy polityczni przyznają, że jest człowiekiem sympatycznym, o dobrej prezencji, energicznym i inteligentnym. Z drugiej strony uznawany jest za polityka rzucającego słowa na wiatr, zbyt łatwo składającego różnego rodzaju obietnice, z których się nie wywiązuje. Jego wystąpienia są pozbawione konkretów. Wiąże się z tym poczucie, że premier nie panuje nad wszystkimi polami aktywności, w związku z czym jego działania i decyzje są nieskoordynowane i chaotyczne. Jest zanadto uległy wobec swych partyjnych kolegów, nie za dobrze panuje nad swoim otoczeniem politycznym i ministrami. Jednocześnie Polacy zaczęli powątpiewać w jego motywacje polityczne. O połowę mniej badanych niż przed trzema laty uważa, że w swej działalności Donald Tusk kieruje się interesem państwa, a znacznie więcej niż wówczas sądzi, że jego działania i decyzje podyktowane są wyłącznie interesami politycznymi rządzącej partii. Od 2008 roku odwróciły się proporcje ocen wartości, którymi kieruje się sprawując swój urząd. Obecnie połowa badanych uważa, że Donald Tusk pełniąc funkcję premiera ma na względzie przede wszystkim własny wizerunek i karierę polityczną, a tylko niespełna jedna trzecia jest zdania, że powierzone stanowisko traktuje przede wszystkim jako służbę krajowi. Zdaniem połowy Polaków premierowi brakuje także wrażliwości społecznej i raczej mało obchodzi go los zwykłych ludzi.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

Tabela 1. Skala dezaprobaty i aprobaty premiera Donalda Tuska (od -17 do +17)

		Duża dezaprobatą (-17 do -10)	Umiarkowana dezaprobatą (-9 do -1)	Ocena neutralna (0)	Umiarkowana aprobatą (1 do 9)	Duża aprobatą (10 do 17)	Liczba osób
		%	%	%	%	%	
Ogółem		19	32	3	24	22	1162
Płeć	Mężczyźni	19	34	3	24	21	549
	Kobiety	18	31	3	24	23	612
Wiek	18-24 lata	15	35	7	29	14	146
	25-34	15	29	2	31	23	236
	35-44	14	35	2	24	25	192
	45-54	19	34	4	24	19	184
	55-64	24	35	3	16	23	196
	65 lat i więcej	23	28	2	21	25	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	23	37	2	19	19	447
	Miasto do 20 tys.	20	26	2	29	24	150
	20-100 tys.	17	36	5	24	18	227
	101-500 tys.	13	26	4	30	27	189
	501 tys. i więcej mieszk.	13	27	3	27	29	149
Wykształcenie	Podstawowe	22	36	3	20	21	274
	Zasadnicze zawodowe	22	31	4	23	20	287
	Średnie	17	33	4	26	20	394
	Wyższe	13	27	1	29	30	207
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	11	22	3	28	35	102
	Średni personel, technicy	15	36		24	26	45
	Pracownicy adm.-biurowi	16	27	5	32	20	68
	Pracownicy usług	14	31	3	23	29	62
	Robotnicy wykwalifikowani	16	40	3	24	17	154
	Robotnicy niewykwalifik.	24	32	3	24	17	63
	Rolnicy	26	41	3	19	11	61
Pracujący na własny rach.	14	28	4	37	16	50	
Bierni zawodowo	Renciści	18	35	5	20	21	68
	Emeryci	25	29	2	19	25	255
	Uczniowie i studenci	10	31	6	35	17	93
	Bezrobotni	21	44	6	13	16	70
	Gospodynie domowe i inni	18	29		25	28	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	20	29	2	23	26	165
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	39	3	30	18	99
	sekt. pryw. poza rolnict.	15	29	4	28	24	263
	prywatnym gosp. rolnym	22	39	3	25	11	57
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	23	35	3	24	15	179
	501-750	17	37	4	22	19	155
	751-1000	20	30	3	27	21	200
	1001-1500	18	30	3	24	25	178
	Powyżej 1500 zł	12	25	1	31	31	161
Ocena własnych war. mater.	Złe	29	35	5	16	14	172
	Średnie	19	35	3	24	19	548
	Dobre	14	27	3	27	29	442
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	27	40	4	13	15	45
	Raz w tygodniu	22	33	3	23	19	528
	1-2 razy w miesiącu	19	30	3	23	25	198
	Kilka razy w roku	12	35	3	21	29	259
	W ogóle nie uczestniczy	12	24	5	41	17	131
Poglądy polityczne	Lewica	18	32	2	30	19	179
	Centrum	18	33	3	24	22	361
	Prawica	21	33	1	17	28	329
	Trudno powiedzieć	16	31	6	30	17	293

Tabela 2. Oceny na skali aprobaty–dezaprobaty (od +17 do –17)

		Średnia	Odchylenie standardowe	Liczba osób
Ogółem		,05	9,65	1162
Płeć	Mężczyźni	-,29	9,53	549
	Kobiety	,36	9,76	612
Wiek	18-24 lata	-,28	8,62	146
	25-34	,86	9,58	236
	35-44	,98	9,43	192
	45-54	-,13	9,20	184
	55-64	-1,12	10,30	196
	65 lat i więcej	-,22	10,31	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	-1,48	9,57	447
	Miasto do 20 tys.	,63	10,07	150
	20-100 tys.	-,21	9,47	227
	101-500 tys.	1,88	9,25	189
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	2,15	9,49	149
	Podstawowe	-1,03	9,72	274
	Zasadnicze zawodowe	-,48	9,70	287
	Średnie	-,11	9,33	394
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe	2,55	9,72	207
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3,63	9,52	102
	Średni personel, technicy	,93	9,58	45
	Pracownicy adm.-biurowi	,66	9,59	68
	Pracownicy usług	1,72	9,89	62
	Robotnicy wykwalifikowani	-,62	8,91	154
	Robotnicy niewykwalifik.	-1,57	9,78	63
Bierni zawodowo	Rolnicy	-3,28	8,15	61
	Pracujący na własny rach.	,51	8,68	50
	Renciści	-,26	9,37	68
	Emeryci	-,67	10,61	255
	Uczniowie i studenci	,92	8,37	93
Pracuje w:	Bezrobotni	-2,06	9,29	70
	Gospodynie domowe i inni	1,66	10,01	70
	inst. państw., publicznej	,45	10,14	165
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	,69	9,13	99
Dochody na jedną osobę	sekt. pryw. poza rolnict.	1,05	9,34	263
	prywatnym gosp. rolnym	-2,24	8,19	57
	Do 500 zł	-1,64	9,07	179
	501-750	-,44	9,47	155
Ocena własnych war. mater.	751-1000	-,21	9,80	200
	1001-1500	,78	9,69	178
	Powyżej 1500 zł	3,13	9,71	161
Udział w prakt. religijnych	Złe	-3,01	9,43	172
	Średnie	-,73	9,31	548
	Dobre	2,22	9,69	442
	Kilka razy w tygodniu	-2,86	8,60	45
	Raz w tygodniu	-,98	9,66	528
Poglądy polityczne	1-2 razy w miesiącu	,59	10,03	198
	Kilka razy w roku	1,51	9,65	259
	W ogóle nie uczestniczy	1,53	8,73	131
	Lewica	,01	8,98	179
Poglądy polityczne	Centrum	,19	9,91	361
	Prawica	,02	10,41	329
	Trudno powiedzieć	-,05	8,84	293